

PROTOKOLL

År 2019, den 20. juni ble det gjennomført forhandlinger mellom Hovedorganisasjonen Virke og arbeidstakerorganisasjonene på HUK-området vedrørende mellomoppgjøret 2019

Tilstede:

Fra Hovedorganisasjonen Virke:

Ann Torunn Tallaksen
Therese Bjør Rønningen
Ken Davidsen
Constanze von Essen
Eivor Winther Sunesen
Gunn Bratseth
Terje Flotve
Turid Eikeland Tjora
Trond Teisberg
Stine Karlsen
Marianne Pedersen
Camilla Forgaard Rukin
Christopher Tønnessen
Mona Steiro Sørby

Fra arbeidstakerorganisasjonene:

AFAG	Wencke Sartori Eide (e.f.)
Akademikerforbundet	Martin Ølander
Bibliotekarforbundet	Bente Ørberg
Creo	Hans Ole Rian
Delta	Christine Ugelstad Svendsen
Den norske legeforening	Frode Solberg
Den norske tannlegeforening	Wencke Sartori Eide (e.f.)
Det Norske Diakonforbund	Per Hostad (e.f.)
Det norske maskinistforbund	Kari Tangen (e.f.)
Econa	Arne Martin Jakobsen Wencke Sartori Eide (e.f.)

Fagforbundet	Anne Green Nilsen Inger Holøs Iren Mari Luther Hilde Løkholm Åse Helene Tvedt Trine Schønberg
Fellesorganisasjonen (FO)	Marit Selfors Isaksen Irmelin Stødle
Forskerforbundet	Andreas Christensen
Lederne	Lars Wiggen
Negotia	Mona Hermansen
NITO	Brynhild Asperud
Norges Farmaceutiske forening	Lilly Elvekrok Agerup
Norges Juristforbund	Michael Rummelhoff Wencke Sartori Eide (e.f.)
Norsk Ergoterapeutforbund	Berit Førli
Norsk Fysioterapeutforbund	Kirsti Glad
Norsk Lektorlag	Wencke Sartori Eide (e.f)
Norsk psykologforening	Wencke Sartori Eide
Norsk Radiografforbund	Ole Andre Gjerde
Norsk Sykepleierforbund	Kari Tangen Anne-Lise Wien Kjell Magne Mørk Magnus Buflod Tore Bollingmo
Norsk Tjenestemannslag (NTL)	Tove Helvik
Parat	Victoria Krefting Rynning
Presteforeningen	Per Hostad
Samfunnsviterne	Wencke Sartori Eide (e.f.)
Samfunnsøkonomene	Wencke Sartori Eide (e.f.)
Skolenes Landsforbund	Bodil Gullseth
Skolelederforbundet	Christine Ugelstad Svendsen (e.f.)

STAFO	Christine Ugelstad Svendsen (e.f.)
Tekna	Wencke Sartori Eide (e.f.)
Unio	Klemet Rønning-Aaby Atle Gullestad
Utdanningsforbundet	Bjørn Sævareid Angelina Christiansen

***

Partene er etter forhandlinger enige om følgende resultat:

I AVTALER SOM ER OMFATTET AV FORHANDLINGENE

Det er ført forhandlinger for følgende avtaler:

1. Landsoverenskomst for helse- og sosiale tjenester med parter:

Akademikerforbundet, Creo, Delta, Den norske kirkes presteforening, Den norske legeforening, Det Norske Diakonforbund, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Forskerforbundet, Lederne, Negotia, NITO, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Psykologforening, Norsk Radiografforbund, Norsk Sykepleierforbund, Negotia, Norsk Tjenestemannslag, Parat, Samfunnsviterne, Tekna og Utdanningsforbundet.

2. Landsoverenskomst for barnehager med parter:

Akademikerforbundet, Creo, Delta, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Tjenestemannslag, Parat, Skolelederforbundet, Skolenes Landsforbund og Utdanningsforbundet

3. Landsoverenskomst for utdanning med parter:

Akademikerforbundet, Bibliotekarforbundet, Creo, Delta, Den norske kirkes presteforening, Det Norske Diakonforbund, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Folkehøgskoleforbundet, Forskerforbundet, Lederne, NITO, Noregs Kristelige Folkehøgskolelag, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Lektorlag, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Norsk Tjenestemannslag, Parat, Samfunnsviterne, Skolenes Landsforbund, Tekna og Utdanningsforbundet

4. Landsoverenskomst for spesialisthelsetjenesten med parter:

Akademikerforbundet, Creo, Delta, Den norske kirkes presteforening, Den norske Legeforening, Det Norske Diakonforbund, Den norske tannlegeforening, Det Norske Maskinistforbund, Econa, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Forskerforbundet, Lederne, NITO, Norges Farmaceutiske Forening, Norges Juristforbund, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Psykologforening, Norsk Radiografforbund, Norsk Sykepleierforbund, Parat, Samfunnsviterne, Tekna, Utdanningsforbundet

5. Landsoverenskomst for høyskoler med parter:

Akademikerforbundet, Bibliotekarforbundet, Creo, Delta, Den norske kirkes presteforening, Den norske legeförening, Det Norske Diakonforbund, Econa, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Folkehøgskoleforbundet, Forskerforbundet, Negotia, NITO, Noregs Kristelige Folkehøgskolelag, Norges Juristforbund, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Lektorlag Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Norsk Tjenestemannslag, Norsk Fysioterapeutforbund, Parat, Samfunnsviterne, Samfunnsøkonomene, Skolenes Landsforbund, Tekna og Utdanningsforbundet

6. Landsoverenskomst for museer og andre kulturinstitusjoner med parter:

Akademikerforbundet, Arkitektenes Fagforbund, Bibliotekarforbundet, CREO, Delta, Econa, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Forskerforbundet, Lederne, Negotia, NITO, Norges Juristforbund, Norsk Tjenestemannslag, Parat, Samfunnsviterne, STAFO, Tekna og Utdanningsforbundet

7. Landsoverenskomst for virksomheter med parter:

Akademikerforbundet, Bibliotekarforbundet, Creo, Delta, Den norske kirkes presteforening, Den norske legeförening, Det Norske Diakonforbund, Det Norske Maskinistforbund, Econa, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Forskerforbundet, Lederne, Negotia, NITO, Norges Juristforbund, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Lektorlag, Norsk Psykologforening, Norsk Radiografforbund, Norsk Sykepleierforbund, Norsk Tjenestemannslag, Parat, Samfunnsviterne, Skolelederforbundet, Skolenes Landsforbund, STAFO, Tekna og Utdanningsforbundet

II FORHANDLINGSGRUNNLAGET

Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom Virke og arbeidstakerorganisasjonene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene føres på grunnlag av den økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutvikling 1. avtaleår.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp overenskomsten innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel, med utløp tidligst 1. mai 2019.

Partene avgjør selv hvordan de skal godkjenne forhandlingsresultatet eller et meklingsforslag.

III LANDSOVERENSKOMST FOR HELSE OG SOSIALE TJENESTER M.V.

1. Økonomi

a) Sentrale tillegg

Ansatte med stilling i kap. 2 pkt. 2.1 gis sentrale lønnstillegg pr. 1. mai 2019 slik det fremgår av tabellen i Vedlegg 1.

b) Generelt tillegg til ledere

Ledere som ikke er omfattet av lokal lønns- og stillingsinnplassering gis et generelt lønnstillegg på 3,0 % av den enkeltes grunnlønn pr. 30. april 2019. Virkningsdato er 1. mai 2019. Gjelder ledere med stilling i kap. 2 pkt. 2.1.4.

c) Særskilte lønnstiltak

Pr. 1. juli 2019 heves garantilønnen ut over det sentrale tillegget for arbeidstakere med 3- eller 4-årig universitets- og høyskoleutdanning i hhv. stillingsgruppene «*Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning*» og «*Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning*», samt for arbeidstakere med 10 og 16 års ansiennitet i stillingsgruppene «*Fagarbeiderstillinger/tilsv. fagarbeiderstillinger*» og «*Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning*».

Dette særskilte lønnstiltaket medfører at arbeidstakere som pr. 30. juni 2019 har en grunnlønn som er lavere enn garantilønn pr. 1. juli 2019, gis et ytterligere lønnstillegg opp til nivåene i tabellen i Vedlegg 2.

For uttømmende oversikt over stillinger omfattet av dette særskilte lønnstiltaket, se vedlegg 2.

d) Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet

Tabell pr. 1. mai 2018 gjøres gjeldende tom. 30. juni 2019.

Ny tabell slik den foreligger i Vedlegg 3 gjøres gjeldende fra 1. juli 2019.

Gjelder kap. 2 pkt. 2.1.2.

e) Lokale forhandlinger

Det er ikke avsatt midler til lokale forhandlinger for stillinger som er omfattet av sentralt lønnssystem.

IV LANDSOVERENSKOMST FOR BARNEHAGER

1. Økonomi

a) Sentrale tillegg

Ansatte med stilling i kap. 3 pkt. 3.2.1 gis sentrale lønnstillegg pr. 1. mai 2019 slik det fremgår av tabellen i Vedlegg 1.

b) Generelt tillegg til ledere

Ledere omfattet av lokal lønns- og stillingsinnplassering gis et generelt lønnstillegg på 3,0 % av den enkeltes grunnlønn pr. 30. april 2019. Virkningsdato er 1. mai 2019. Gjelder ledere med stilling som ikke er omfattet av garantilønnsystemet i kap. 3 pkt. 3.2.1.

c) Særskilte lønnstiltak

Pr. 1. juli 2019 heves garantilønnen ut over det sentrale tillegget for arbeidstakere med 3- eller 4-årig universitets- og høyskoleutdanning i hhv. stillingsgruppene «*Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning*» og «*Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning*», samt for arbeidstakere med 10 og 16 års ansiennitet i stillingsgruppene «*Fagarbeiderstillinger/tilsv. fagarbeiderstillinger*» og «*Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning*».

Dette særskilte lønnstiltaket medfører at arbeidstakere som pr. 30. juni 2019 har en grunnlønn som er lavere enn garantilønn pr. 1. juli 2019, gis et ytterligere lønnstillegg opp til nivåene i tabellen i Vedlegg 2.

For uttømmende oversikt over stillinger omfattet av dette særskilte lønnstiltaket, se vedlegg 2.

d) Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet

Tabell pr. 1. mai 2018 gjøres gjeldende tom. 30. juni 2019.

Ny tabell slik den foreligger i Vedlegg 3 gjøres gjeldende fra 1. juli 2019.

Gjelder kap. 3 pkt. 3.2.1.

e) Lokale forhandlinger

Det er ikke avsatt midler til lokale forhandlinger for stillinger som er omfattet av sentralt lønnssystem.

V LANDSOVERENSKOMST FOR UTDANNING

1. Økonomi

a) Sentrale tillegg

Ansatte med stilling i kap. 4 pkt. 4.2.2 og 4.3 gis sentrale lønnstillegg pr. 1. mai 2019 slik det fremgår av tabellen i Vedlegg 1.

b) Generelt tillegg til ledere

Ledere som ikke er omfattet av lokal lønns- og stillingsinnplassering gis et generelt lønnstillegg på 3,0 % av den enkeltes grunnlønn pr. 30. april 2019. Virkningsdato er 1. mai 2019. Gjelder ledere med stilling i kap. 4 pkt. 4.2.3.

c) Særskilte lønnstiltak

Pr. 1. juli 2019 heves garantilønnen ut over det sentrale tillegget for arbeidstakere med 3- eller 4-årig universitets- og høyskoleutdanning i hhv. stillingsgruppene «*Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning*» og «*Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning*», samt for arbeidstakere med 10 og 16 års ansiennitet i stillingsgruppene «*Fagarbeiderstillinger/tilsv. fagarbeiderstillinger*» og «*Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning*».

Dette særskilte lønnstiltaket medfører at arbeidstakere som pr. 30. juni 2019 har en grunnlønn som er lavere enn garantilønn pr. 1. juli 2019, gis et ytterligere lønnstillegg opp til nivåene i tabellen i Vedlegg 2.

For uttømmende oversikt over stillinger omfattet av dette særskilte lønnstiltaket, se vedlegg 2.

d) Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet

Tabell pr. 1. mai 2018 gjøres gjeldende tom. 30. juni 2019.

Ny tabell slik den foreligger i Vedlegg 3 gjøres gjeldende fra 1. juli 2019.

Gjelder kap. 2 pkt. 2.1.2.

e) Lokale forhandlinger

Det er ikke avsatt midler til lokale forhandlinger for stillinger som er omfattet av sentralt lønnssystem.

VI LANDSOVERENSKOMST FOR SPESIALISTHELSETJENESTEN

1. Økonomi

For medlemmer i UNIO-forbund gjelder følgende:

a) Til medlemmer i Norsk Sykepleierforbund

Det gis et generelt tillegg på 2,1 % med virkning fra 1. august 2019.

Spesialsykepleier/Jordmor med 16 års ansiennitet eller mer gis ytterligere et generelt tillegg på 0,5 % (totalt 2,6 %) med virkning fra 1. august 2019.

Ledere med økonomi og personalansvar gis ytterligere et generelt tillegg på 0,5 % (totalt 2,6 %) med virkning fra 1. august 2019.

Tillegget er bruttotillegg. Deltidsansatte gis forholdsmessig tillegg.

Generelle tillegg er inkludert i ny minstelønn.

Nye minstelønnsatser i punkt e) gjelder med virkning fra 1. august 2019.

Virkningstidspunktet for minstelønn for sykepleiere med 10 år eller lengre ansiennitet (kr. 500 000) som går av med pensjon i juli 2019 skal være 1. juli 2019 og ikke 1. august 2019.

b) Til medlemmer i Norsk Ergoterapeutforbund

Det gis et generelt tillegg på 1,9 % med virkning fra 1. august 2019.

Medlemmer i stilling som spesialergoterapeut med 16 års ansiennitet eller mer gis ytterligere et tillegg på 0,5 % (totalt 2,4 %) med virkning fra 1. august 2019.

Ledere med økonomi og personalansvar gis ytterligere et generelt tillegg på 0,5 % (totalt 2,4 %) med virkning fra 1. august 2019.

Tillegget er bruttotillegg. Deltidsansatte gis forholdsmessig tillegg.

Generelle tillegg er inkludert i ny minstelønn.

Nye minstelønnsatser i punkt e) gjelder med virkning fra 1. august 2019.

c) Til medlemmer av Norsk Fysioterapeutforbund:

Det gis et generelt tillegg på 1,9 % med virkning fra 1. august 2019.

Spesialfysioterapeut med 16 års ansiennitet eller mer gis ytterligere et tillegg på 0,5 % (totalt 2,4 %) med virkning fra 1. august 2019.

Ledere med økonomi og personalansvar gis ytterligere et generelt tillegg på 0,5 % (totalt 2,4 %) med virkning fra 1. august 2019.

Tillegget er bruttotillegg. Deltidsansatte gis forholdsmessig tillegg.

Generelle tillegg er inkludert i ny minstelønn.

Nye minstelønnsatser i punkt e) gjelder med virkning fra 1. august 2019.

d) Til medlemmer av Utdanningsforbundet:

Det gis et generelt tillegg på 2,2 % med virkning fra 1. mai 2019.

Pedagog med spesialkompetanse gis ytterligere et tillegg på 0,5 % (totalt 2,7 %) med virkning fra 1. mai 2019.

Ledere med økonomi og personalansvar gis ytterligere et generelt tillegg på 0,5 % (totalt 2,7 %) med virkning fra 1. mai 2019.

Tillegget er bruttotillegg. Deltidsansatte gis forholdsmessig tillegg.

Generelle tillegg er inkludert i ny minstelønn.

Nye minstelønnsatser i punkt e) gjelder med virkning fra 1. mai 2019.

e) Minstelønnstabell

Minstelønnsatsene endres til:

Lønns kategori	Stillingsgrupper	0 år	4 år	8 år	10 år
C	Stillinger hvor det kreves 3 års høyskoleutdanning	410 000	425 000	450 000	500 000
D	Stillinger hvor det kreves om høyskoleutdanning samt ytterligere spesialutdanning	450 000	475 000	510 000	538 000

f) Lokale forhandlinger

For de som får generelt tillegg gjennomføres det ikke lokale forhandlinger som del av tariffoppgjøret 2019.

Medlemmer i øvrige forbund i UNIO som er omfattet av sentralt stillingssystem (kap 2.1.3 og 2.1.4) skal sikres tillegg gjennom lokale forhandlinger. En heving i minstelønn er inkludert i tillegget. Virkningstidspunktet avklares mellom de lokale parter.

2. LO og YS

Virke og LO og YS er enige om at forhandlingene for 2. avtaleår føres på et nærmere avtalt tidspunkt.

VII LANDSOVERENSKOMST FOR HØYSKOLER

1. Økonomi

a) Generelle tillegg

Med virkning fra 1. mai 2019 gis følgende generelle tillegg:

1,35 % fom. lønnstrinn 19 tom. lønnstrinn 46

1,55 % fom. lønnstrinn 47 tom. lønnstrinn 63

1,35 % fom. lønnstrinn 64 tom. lønnstrinn 101

Ny hovedlønnstabell er vedlegg 4 til protokollen.

b) Endringer i lønnsplaner

Med virkning fra 1. mai 2019 endres merknaden i Lønnsplan 17.515 Utdanningsstillinger slik:

Merknad:

*Ved tilsetting som 1017 Stipendiat og 1476 Spesialistkandidat, foretas innplassering på minimum **ltr. 54**, LR20 alternativ **10**, og det gis tilsvarende fiktiv tjenesteansiennitet. Andre godskrivingsregler kommer ikke til anvendelse. Videre opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansiennitet i stillingen. Den fiktive tjenesteansienniteten faller bort ved overgang til annen stilling.*

c) Lokale forhandlinger

Det avsettes 1,24 prosent av lønsmassen til lokale forhandlinger med virkning fra 1. juli 2019.

Forhandlingene skal være avsluttet innen 31. oktober 2019.

Ankefrist settes til 14. november 2019.

VIII LANDSOVERENSKOMST FOR MUSEER OG ANDRE KULTURINSTITUSJONER

1. Økonomi

a) Generelle tillegg (gjelder lønnsalternativ A og B)

Med virkning fra 1. mai 2019 gis følgende generelle tillegg:

1,35 % fom. lønnstrinn 19 tom. lønnstrinn 46

1,55 % fom. lønnstrinn 47 tom. lønnstrinn 63

1,35 % fom. lønnstrinn 64 tom. lønnstrinn 101

Ny hovedlønnstabell er vedlegg 4 til protokollen.

b) Endringer i lønnsplaner (gjelder lønnsalternativ A)

Med virkning fra 1. mai 2019 endres merknaden i Lønnsplan 17.515 Utdanningsstillinger slik:

Merknad:

*Ved tilsetting som 1017 Stipendiat og 1476 Spesialistkandidat, foretas innplassering på minimum **litr. 54**, LR20 alternativ **10**, og det gis tilsvarende fiktiv tjenesteansiennitet. Andre godskrivingsregler kommer ikke til anvendelse. Videre opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansiennitet i stillingen. Den fiktive tjenesteansienniteten faller bort ved overgang til annen stilling.*

c) Lokale forhandlinger (gjelder lønnsalternativ A og B)

Det avsettes 1,24 prosent av lønsmassen til lokale forhandlinger med virkning fra 1. juli 2019.

Forhandlingene skal være avsluttet innen 31. oktober 2019.

Ankefrist settes til 14. november 2019.

IX LANDSOVERENSKOMST FOR VIRKSOMHETER

1. Økonomi– Vedlegg 3 ad § 26 Lønnsbestemmelser mv.

a) Generelle tillegg

Med virkning fra 1. mai 2019 gis følgende generelle tillegg:

1,35 % fom. lønnstrinn 19 tom. lønnstrinn 46

1,55 % fom. lønnstrinn 47 tom. lønnstrinn 63

1,35 % fom. lønnstrinn 64 tom. lønnstrinn 101

Ny hovedlønnstabell er vedlegg 4 til protokollen.

b) Endringer i lønnsplaner

Med virkning fra 1. mai 2019 endres merknaden i Lønnsplan 17.515 Utdanningsstillinger slik:

Merknad:

*Ved tilsetting som 1017 Stipendiat og 1476 Spesialistkandidat, foretas innplassering på minimum **ltr. 54**, LR20 alternativ **10**, og det gis tilsvarende fiktiv tjenesteansiennitet. Andre godskrivingsregler kommer ikke til anvendelse. Videre opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansiennitet i stillingen. Den fiktive tjenesteansienniteten faller bort ved overgang til annen stilling.*

c) Lokale forhandlinger

Det avsettes 1,24 prosent av lønsmassen til lokale forhandlinger med virkning fra 1. juli 2019.

Forhandlingene skal være avsluttet innen 31. oktober 2019.

Ankefrist settes til 14. november 2019.

2. Økonomi – Vedlegg 4 ad § 27 Lønnsbestemmelser m.v.

a) Sentrale tillegg

Ansatte med stilling i vedlegg 4 pkt. 1.1.3 gis sentrale lønnstillegg pr. 1. mai 2019 slik det fremgår av tabellen i Vedlegg 1.

b) Generelt tillegg til ledere

Ledere som ikke er omfattet av lokal lønns- og stillingsinnplassering gis et generelt lønnstillegg på 3,0 % av den enkeltes grunnlønn pr. 30. april 2019. Virkningsdato er 1. mai 2019. Gjelder ledere med stilling i vedlegg 4, pkt. 1.1.4.

c) Særskilte lønnstiltak

Pr. 1. juli 2019 heves garantilønnen ut over det sentrale tillegget for arbeidstakere med 3- eller 4-årig universitets- og høyskoleutdanning i hhv. stillingsgruppene «*Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning*» og «*Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning*», samt for arbeidstakere med 10 og 16 års ansiennitet i stillingsgruppene «*Fagarbeiderstillinger/tilsv. fagarbeiderstillinger*» og «*Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning*».

Dette særskilte lønnstiltaket medfører at arbeidstakere som pr. 30. juni 2019 har en grunnlønn som er lavere enn garantilønn pr. 1. juli 2019, gis et ytterligere lønnstillegg opp til nivåene i tabellen i Vedlegg 2.

For uttømmende oversikt over stillinger omfattet av dette særskilte lønnstiltaket, se vedlegg 2.

d)   Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet

Tabell pr. 1. mai 2018 gjøres gjeldende tom. 30. juni 2019.

Ny tabell slik den foreligger i Vedlegg 3 gjøres gjeldende fra 1. juli 2019.

Gjelder vedlegg 4, pkt. 1.1.2.

e)   Lokale forhandlinger

Det er ikke avsatt midler til lokale forhandlinger for stillinger som er omfattet av sentralt lønnssystem.

X TIL PROTOKOLLEN

1. Årlig lønnsregulering av stillinger som får sin lønn forhandlet lokalt

Forhandlinger gjennomføres innen 31. oktober 2019. Virkningsdato for lønnsendringer er 1. mai 2019, med mindre partene lokalt kommer til enighet om annen dato.

Ankefrist settes til 14. november 2019.

Gjelder ansatte i stillinger omfattet av lokal lønns- og stillingsinnplassering i Landsoverenskomst for helse og sosiale tjenester, Landsoverenskomst for utdanning, Landsoverenskomst for spesialisthelsetjenesten og Landsoverenskomst for virksomheter § 27.

2. Lokale forhandlinger for arbeidstakere i adopsjons-, foreldre- og andre lønnede permisjoner

Partene er enige om at arbeidstakere i adopsjons-, foreldre- og andre lønnede permisjoner skal omfattes av lokale forhandlinger.

3. Sliterordningen

Partene slutter seg til Riksmeklers møtebok i sak 2019-002 og 2019-003 romertall IV Sliterordningen med bilag. Bilaget vedlegges protokollen som vedlegg 5 og tas inn i alle overenskomstene på HUK-området.

4. Pensjon

Det vises til arbeidet med ny offentlig tjenstepensjon. Partene vil fortløpende vurdere om dette kan få overslag til HUK-området. Partssammensatt utvalg på pensjon som ble avtalt i tariffoppgjøret 2018 starter sitt arbeid på grunnlag av mandatet som ble avtalt under forhandlingene.

XI GJENNOMFØRING

Det foretas ingen etterbetaling til arbeidstakere som er fratrukket før vedtakelsesdagen med mindre fratreden skyldes pensjonering.

Det foretas ikke omregning av tillegg/overtidstillegg for tiden før vedtakelsesdato.

XII SVARFRIST

Svarfrist settes til 28. juni 2019.

Oslo, 20. juni 2019

Hovedorganisasjonen Virke

AFAG

Akademikerforbundet

Bibliotekarforbundet

Creo

Delta

Den norske legeforening

Det Norske Diakonforbund

Det norske maskinistforbund

Econa

Fagforbundet

Fellesorganisasjonen (FO)

Forskerforbundet

Lederne

Negotia

Nito

Norges Farmaceutiske forening

Norges Juristforbund

Norsk Ergoterapeutforbund

Norsk Fysioterapeutforbund

Norsk Lektorlag

Norsk psykologforening

Norsk Radiografforbund

Norsk Sykepleierforbund

Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Parat

Presteforeningen

Samfunnsviterne

Samfunnsøkonomene

Skolenes Landsforbund

Skolelederforbundet

STAFO

Tekna

Utdanningsforbundet

VEDLEGG 1: Sentrale tillegg pr. 1. mai 2019

Gjelder for:

- Landsoverenskomst for helse og sosiale tjenester
- Landsoverenskomst for barnehager
- Landsoverenskomst for utdanning
- Landsoverenskomst for virksomheter (§ 27)

SENTRALE TILLEGG PR. 1. MAI 2019

Stillingsgrupper		Sentrale lønnstillegg – pr. 1.5.2019						
		0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	16 år
Gruppe 1	Stillinger uten særskilt krav til utdanning	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 900
	Fagarbeiderstillinger/ tilsv. fagarbeiderstillinger	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
	Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Gruppe 2	Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	14 000	14 000	14 000	14 000	14 000	14 000	14 000
	Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	15 000	15 000	15 000	15 500	15 500	16 500	17 000
	Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	15 000	15 000	15 000	15 500	15 500	16 500	17 000
	Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	16 000	16 000	16 000	16 500	16 500	18 000	19 500
	Lektor med tilleggsutdanning	17 000	17 000	17 000	17 500	17 500	19 000	20 000

Det vises til overenskomstene for oversikt over stillingsbenevnelser og stillingsgrupper.

VEDLEGG 2: Særskilte lønnstiltak pr. 1. juli 2019

Gjelder for:

- Landsoverenskomst for helse og sosiale tjenester
- Landsoverenskomst for barnehager
- Landsoverenskomst for utdanning
- Landsoverenskomst for virksomheter (§ 27)

SÆRSKILTE LØNNSTILTAK PR. 1. JULI 2019

Stillingsgrupper	0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	16 år
Fagarbeiderstillinger/tilsv. fagarbeiderstillinger						420 000	430 000
Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning						440 000	450 000
Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	410 000	420 000	430 000	440 000	450 000	500 000	505 000
Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	450 000	460 000	470 000	480 000	500 000	520 000	530 000

Det særskilte lønnstiltaket pr. 1.7.2019 gjelder for følgende arbeidstakergrupper:

Arbeidstakere med 3- eller 4-årig universitets- og høgskoleutdanning i hhv. stillingsgruppene «Lærer og Stilling med krav om 3-årig U/H-utdanning» og «Adjunkt og Stilling med krav om 4-årig U/H-utdanning» i følgende stillingskoder:

Lærer og stilling med krav om 3-årig U/H-utdanning:	Adjunkt og stilling med krav om 4-årig U/H-utdanning:
Assisterende avdelingssykepleier	Adjunkt
Assisterende oversykepleier	Ergoterapispesialist*
Assisterende sjefsykepleier	Klinisk barnevernspedagog*
Assisterende styrer	Klinisk sosionom*
Avdelingssykepleier	Klinisk spesialist i spesialsykepleie*
Barnevernspedagog	Klinisk vernepleier*
Barnehagelærer (Førskolelærer)	Musikkterapeut*
Bibliotekar	Rådgiver*
Ergoterapeut	Spesialergoterapeut
Ergoterapispesialist*	Spesialfysioterapeut
Fysioterapeut	Spesialpedagog
Førstekonsulent*	Spesialutdannet barnevernspedagog
Konsulent	Spesialutdannet sosionom
Klinisk barnevernspedagog*	Spesialutdannet sykepleier
Klinisk sosionom*	Spesialutdannet vernepleier
Klinisk spesialist i sykepleie*	Spesialist i fysioterapi*
Klinisk vernepleier*	Tverrfaglig spesialutdanning m/ høyskole
Lærer	

Miljøterapeut Musikkterapeut Pedagogisk leder Rådgiver* Sosialkurator Sosionom Spesialist i fysioterapi* Sykepleier Vernepleier	
---	--

Arbeidstakere med 10 og 16 års ansiennitet i stillingsgruppene «Fagarbeiderstilling/tilsv. fagarbeiderstilling» og «Stilling med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning» i følgende stillingskoder:

Fagarbeiderstilling/tilsvarende fagarbeiderstilling:	Stilling med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning:
Aktivitør Assisterende kjøkkensjef Barne- og ungdomsarbeider Barnepleier Fagarbeider Førstekonsulent* Førstesekretær Helsesekretær Hjelpepleier/Helsefagarbeider Konsulent Lærer uten godkjent utdanning Miljøarbeider / Internatassistent Omsorgsarbeider Sekretær Spesialhjelpepleier	Fagarbeider m/ fagskoleutdanning

*Viser til merknad i overenskomstenes tabell over stillinger omfattet av sentralt fastsatt garantilønn, hvor det fremgår at disse stillingene skal innplasseres avhengig av utdanning. Særskilte lønnstiltak knyttet til garantilønnsnivå i mellomoppgjøret 2019 for disse skal vurderes lokalt ut fra den enkeltes innplassering i stillingsgruppe.

VEDLEGG 3: Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet – Tabell pr. 1. juli 2019

Gjelder for:

- Landsoverenskomst for helse og sosiale tjenester
- Landsoverenskomst for barnehager
- Landsoverenskomst for utdanning
- Landsoverenskomst for virksomheter (§ 27)

GARANTILØNN OG LØNNSTILLEGG FOR ANSIENNITET – TABELL PR. 1. JULI 2019

Stillingsgrupper	Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet – pr. 1.7.2019							
	Garanti-lønn 0 år	Utregnet	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	16 år
Stillinger uten særskilt krav til utdanning	301 500	Utregnet tillegg for ans.	5 500	2 800	3 000	8 100	46 300	37 900
		Utregnet laveste årslønn	307 000	309 800	312 800	320 900	367 200	405 100
Fagarbeiderstillinger / tilsv. fagarbeiderstillinger	350 800	Utregnet tillegg for ans.	6 400	3 500	4 200	11 400	43 700	10 000
		Utregnet laveste årslønn	357 200	360 700	364 900	376 300	420 000	430 000
Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	372 800	Utregnet tillegg for ans.	6 400	3 500	4 200	11 400	41 700	10 000
		Utregnet laveste årslønn	379 200	382 700	386 900	398 300	440 000	450 000
Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	410 000	Utregnet tillegg for ans.	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000	5 000
		Utregnet laveste årslønn	420 000	430 000	440 000	450 000	500 000	505 000
Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	450 000	Utregnet tillegg for ans.	10 000	10 000	10 000	20 000	20 000	10 000
		Utregnet laveste årslønn	460 000	470 000	480 000	500 000	520 000	530 000
Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	489 700	Utregnet tillegg for ans.	9 700	4 600	4 800	10 300	17 700	40 100
		Utregnet laveste årslønn	499 400	504 000	508 800	519 100	536 800	576 900
Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	514 600	Utregnet tillegg for ans.	9 800	5 700	5 500	5 200	28 900	53 600
		Utregnet laveste årslønn	524 400	530 100	535 600	540 800	569 700	623 300
Lektor med tilleggsutdanning	531 700	Utregnet tillegg for ans.	10 400	5 700	5 500	8 000	26 800	62 900
		Utregnet laveste årslønn	542 100	547 800	553 300	561 300	588 100	651 000

Merknad: Ansiennitetstillegget legges i sin helhet til den enkeltes lønn.

VEDLEGG 4: Hovedlønnstabell pr. 1. mai 2019

Gjelder for:

- Landsoverenskomst for høyskoler
- Landsoverenskomst for museer og andre kulturinstitusjoner
- Landsoverenskomst for virksomheter (§ 26)

HOVEDLØNNSTABELL PR. 1. MAI 2019

Lønnstrinn	Bruttolønn pr. år
19	300 300
20	303 800
21	307 600
22	311 200
23	315 100
24	319 000
25	323 200
26	327 400
27	331 300
28	335 300
29	339 000
30	343 000
31	346 600
32	350 700
33	354 500
34	358 700
35	362 800
36	367 100
37	371 800
38	376 500
39	381 200
40	386 200
41	391 300
42	397 100
43	402 600
44	408 600
45	414 600
46	420 700
47	428 200
48	435 100
49	442 300
50	449 300
51	456 400
52	464 000
53	472 000
54	479 600

Lønnstrinn	Bruttolønn pr. år
61	542 400
62	552 800
63	563 700
64	573 100
65	583 900
66	594 400
67	605 500
68	615 900
69	627 700
70	640 200
71	655 400
72	667 200
73	679 000
74	691 400
75	704 900
76	723 200
77	741 300
78	765 100
79	789 200
80	813 400
81	837 200
82	860 300
83	883 100
84	906 000
85	934 800
86	963 200
87	992 200
88	1 014 900
89	1 037 800
90	1 060 700
91	1 083 900
92	1 106 600
93	1 129 600
94	1 152 500
95	1 175 600
96	1 198 000

55	488 000
56	496 100
57	504 700
58	513 600
59	523 200
60	532 300

97	1 220 500
98	1 243 000
99	1 264 500
100	1 285 900
101	1 307 400

Bruttolønn kan inkludere mer enn bruttolønn etter hovedlønnstabellen.

Pensjonsinnskudd er 2 pst av bruttolønn opp til 12*folketrygdens grunnbeløp. For høyere bruttolønn beregnes 2 pst pensjonsinnskudd av 12*folketrygdens grunnbeløp.

Nettolønn er bruttolønn etter fratrukk for OU-midler og pensjonsinnskudd.

Overtidsgodtgjørelse beregnes ut fra bruttolønn som deles på 1850 og multipliseres med 1,5 (50%) og 2 (100%).

Nattidskompensasjon beregnes ut i fra bruttolønn som deles på 1850 og multipliseres med 0,45 (45%).

SLITERORDNINGEN

mellom

Landsorganisasjonen i Norge og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

§ 1 Bakgrunn og formål

I tariffoppgjøret 2018 ble NHO, LO og YS enige om at Sluttvederlagsavtalen mellom NHO og LO skulle avvikles og at disponibel kapital i Sluttvederlagsordningen skulle overføres til en ny sliterordning etablert av LO og YS (Sliterordningen).

Formålet med Sliterordningen skal være å yte en ekstra ytelse til de som går av med AFP ved 62, 63 eller 64 år uten arbeidsinntekt ved siden av.

Denne protokollen (Sliterbilaget) erstatter protokollen fra oppgjøret 2018

§ 2 Etablering

Sliterordningen opprettes mellom LO og YS som et eget rettssubjekt. Sliterordningen hefter bare for egne forpliktelser. Gjennom opprettelsen av Sliterordningen vil LO og YS ivareta sin tariffoppliktelse etter § 3.

LO og YS avtaler, innenfor dette bilagets rammer, de nærmere rettigheter og plikter for den enkelte arbeidstaker overfor Sliterordningen.

Det til enhver tid gjeldende regelverk for slitertillegg er tilgjengelig på Sliterordningens nettsider, se www.sliterordningen.no.

Sliterordningen etableres med virkning fra 01.01.2019. Sliterordningen kan overlate administrasjonen helt eller delvis til Fellesordningen for avtalefestet pensjon.

Fra samme tidspunkt stenges Sluttvederlagsordningen for innvilgelse av nye utbetalinger og premieplikten opphører. Sluttvederlagsordningen vil bestå inntil forpliktelser inntrådt fram til 31.12.2018 er utbetalt.

Sliterordningen skal informere NHO om de endringer som foretas i regelverket knyttet til ordningen.

§ 3 Tariffavtaler med Sliterbilag

LO og YS skal innta Sliterbilaget i alle tariffavtaler med AFP inngått med NHO. LO og YS skal for alle tariffavtaler med AFP de har med Virke, Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening (AAF), Arbeidsgiverorganisasjonen for samvirkeforetak (SAMFO), Arbeidssamvirkenes Landsforening (ASVL), Glass- og fasadeforeningen (GF), Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), Norges Lastebileierforbund (NLF), Norges Rederiforbund (NR) og KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomhet, tilby Sliterbilaget inntatt uendret.

Sliterbilaget kan etter samtykke fra Sliterordningen inntas uendret i tariffavtaler inngått mellom andre tarifforganisasjoner enn i første avsnitt, når avtalen er oppført på AFP-listen. Hadde tariffavtalen AFP-bilag pr. 31.12.2018 skal samtykke gis.

I privat sektor skal LO- og YS-forbund innta Sliterbilaget uendret i alle direkteavtaler med AFP. Dette gjelder ikke dersom annen lignende sliterordning allerede er gjort gjeldende i bedriften. Bedrift som

ved direkteavtale har vært tilsluttet annen sliterordning, kan ved direkteavtale ikke senere tilsluttes Sliterordningen.

Unntakene for AFP-dekning og -tilslutning gjelder tilsvarende for Sliterordningen.

§ 4 Individuelle krav

Slitertillegg ytes til arbeidstaker født i 1957 eller senere, og er betinget av at arbeidstakeren

- har fått innvilget AFP fra Fellesordningen for avtalefestet pensjon,
- på uttakstidspunktet for AFP var ansatt i bedrift tilsluttet Sliterordningen, og
- har hatt en gjennomsnittlig inntekt de tre siste kalenderår før mottak av ytelsen som ikke overstiger 7,1 G.

Etter uttak av slitertillegg tillates en brutto årsinntekt på inntil 15.000 kroner. Høyere inntekt medfører at Slitertillegget bortfaller i sin helhet, og at nytt slitertillegg ikke kan innvilges.

Sliterordningen kan vedta regler om hva som menes med gjennomsnittlig inntekt og hva som menes med brutto årsinntekt, samt regulere inntektsgrensen på kr 15 000.

For de til enhver tid gjeldende regler for rett til Slitertillegg, se Sliterordningens nettsider www.sliterordningen.no.

§ 5 Ytelsen

Full ytelse tilsvarer 0,25 G (grunnbeløp i folketrygden) per år for personer født i 1963 eller senere. Ytelsen er gradert slik:

- Ved uttak ved fylte 62 år får man full ytelse.
- Ved uttak ved fylte 63 år får man 2/3 av full ytelse.
- Ved uttak ved fylte 64 år får man 1/3 av full ytelse.

Ved avgang etter fylte 65 år gis ingen ytelse.

Personer født i 1957 får 1/7 av ytelsene nevnt i første avsnitt og de som er født senere får ytterligere 1/7 av ytelsene for hvert årskull inntil 1963-årgangen.

Ytelsen opphører ved død eller ved fylte 80 år.

Ytelsene reguleres på samme måte som løpende utbetalinger fra folketrygden og AFP.

§ 6 Finansiering

Sliterordningen finansieres ved kapital som overføres ordningen fra Sluttvederlagsordningen, premie fra bedriftene og avkastning på midlene.

Bedriftene skal betale premie fra 01.01.2019 til og med 31.12.2023. Premiesatsene skal være lik satsene som gjaldt for Sluttvederlagsordningen pr. 31.12.2018. Fra og med 01.01.2019 påløper det ikke lenger premie til Sluttvederlagsordningen.

Premie beregnes på grunnlag av det antall ansatte i bedriften som er omfattet av Sliterordningen. Premiesatsene pr. kvartal er:

Arbeidstid pr. uke	Premiesatser pr. måned (13-67 år)
0-19 timer	Kr 12
20-29 timer	Kr 16
Mer enn 30 timer	Kr 20

Sliterordningen fastsetter nærmere regler om beregning og inndrivning av premier. Partene er enige om at kvartalspremien søkes omgjort slik at den beregnes på grunnlag av antall ansatte ved utgangen av hver måned i foregående kvartal.

Bedriftene eller NHO har ikke ansvar for Sliterordningens forpliktelser.

§ 7 Endring og avvikling

Dersom AFP-ordningen blir endret og det får betydning for retten til å ta ut slitertillegg, skal Sliterordningen vurdere nødvendige endringer, herunder kravet om lengre tids medlemskap i norsk folketrygd.

LO og YS skal løpende evaluere Sliterordningen og vurdere ordningens økonomiske bæreevne. Om det skulle vise seg nødvendig for å ivareta soliditeten til Sliterordningen, kan LO og YS ved avtale seg imellom foreta nødvendige endringer som avviker fra bilagets bestemmelser om rett til ytelse og ytelsens størrelse.

Fra det tidspunkt økonomien tilsier at ordningen ikke skal påføres ytterligere forpliktelser, kan LO og YS beslutte at nye slitertillegg ikke lenger skal innvilges.

Sliterordningen skal avvikles etter siste utbetaling av slitertillegg.

Midler som er igjen etter at alle forpliktelser er dekket, skal tilbakeføres det som var Sluttvederlagsordningens parter (NHO og LO) og brukes til et beslektet formål bestemt i fellesskap av disse partene. Det forutsettes at NHO og LO, i samråd med YS, finner fram til løsninger om bruk av midlene som forholdsmessig hensyntar at også øvrige tariffområder har bidratt til Sluttvederlagsordningens og Sliterordningens økonomi.

Hvis avtalen mellom LO og YS etter § 2 andre avsnitt sies opp, gjelder foregående avsnitt tilsvarende.

Oslo, 1. april 2019

Hans Christian Gabrielsen
LO

Ole Erik Almlid
NHO

Vegard Einan
YS